

«Աներիաբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	12

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական Եզրակացություն

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<p>Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 19-ում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են ընդհանուր ակտիվների ավելի քան 61%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ, որոնք ներկայացված են ստորև:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտագանցման ռեպերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականության և պարտագանցման ռեպերում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, հիմք ընդունելով մեզ հայտնի տեղեկատվությունը, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով:

	<ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված 2-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալների տեղին լինելը: Մենք ներգրավել ենք գնահատման մեր ներքին մասնագետներին պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված գրավադրված գրավի արժեքների տեղին լինելն ընտրանքային կարգով գնահատելու գործում մեզ աջակցելու համար: - իրավաբանական անձանց տրված 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: - Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելներում օգտագործված ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը, վճարումների ուշացման ժամանակին արտացոլումը և վարկերի բաշխումը փուլերին, - Ֆիզիկական անձանց տրված 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք՝ շուկայում հասանելի տեղեկատվության հետ համեմատության միջոցով, ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները: - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2021թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք նաև, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Անկախվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ այս աուդիտորական եզրակացության ստորագրման ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն էականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ էականորեն խեղաթյուրված լինել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձից պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության

հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, գերծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

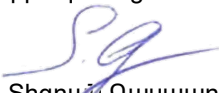
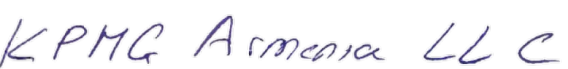
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամուտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

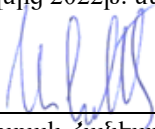

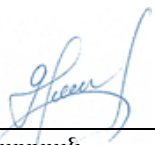
Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Shaghigah Ghasparjan
Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի համարին

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
9 մարտի 2022թ.

	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	6	69,992,691	65,387,533
Այլ տոկոսային եկամուտ	6	3,144,325	1,873,340
Տոկոսային ծախս	6	(32,662,210)	(31,179,929)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		40,474,806	36,080,944
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	7	7,144,770	5,250,022
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	7	(2,053,290)	(1,471,612)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ		5,091,480	3,778,410
Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	8	2,465,815	(3,602,132)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	9	5,920,451	8,653,830
Չուտ (վնաս)/օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով		(106,457)	365,430
Այլ գործառնական եկամուտ	10	588,832	2,877,652
Այլ գործառնական ծախսեր	11	(3,805,377)	(3,376,726)
Գործառնական եկամուտ		50,629,550	44,777,408
Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	12	(6,157,183)	(17,968,823)
Այլ արժեզրկում և պահուստներ		(65,466)	85,872
Գործառնական եկամուտն արժեզրկումից հետո		44,406,901	26,894,457
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(13,303,851)	(9,239,870)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	13	(7,231,329)	(6,472,458)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		23,871,721	11,182,129
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(4,455,654)	(2,181,925)
Շահույթ տարվա համար		19,416,067	9,000,204
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(386,132)	(317,511)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		87,295	(299,653)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		(298,837)	(617,164)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(298,837)	(617,164)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		19,117,230	8,383,040
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Բազային	29	166.04	77.05
Նոսրացված	29	166.04	77.05

8-ից 106-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Տնօրինության կողմից 2022թ. մարտի 9-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

 Արտակ Հանեչյան Տնօրինության նախագահ – Գլխավոր տնօրեն		 Գոհար Խաչատրյան Գլխավոր հաշվապահ
--	---	--

	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	264,090,145	234,412,812
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	16(ա)		
- Բանկի կողմից պահվող		8,223,960	9,476,566
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	16(բ)		
- Բանկի կողմից պահվող		7,920,255	8,026,999
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		4,096,530	3,181,002
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	16(գ)		
- Բանկի կողմից պահվող		37,915,734	33,722,305
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		15,770,574	17,814,988
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	17	43,333,261	35,523,809
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	18	7,533,683	17,258,217
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	19	673,086,264	696,495,523
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	10,649,082	10,740,536
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	21	11,163,102	10,643,891
Հետաձգված հարկային ակտիվ	14	-	1,028,409
Առգրավված ակտիվներ	19	1,326,280	1,823,888
Այլ ակտիվներ	22	11,278,135	10,613,778
		1,096,387,005	1,090,762,723
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16(ա)	92,827	504,412
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	23	56,649,761	55,845,516
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	28	18,011,594	20,005,910
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24	600,614,296	598,960,666
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	25	111,074,943	106,916,313
Այլ փոխառություններ	26	127,712,418	128,907,362
Ստորադաս փոխառություններ	26	27,393,716	48,416,832
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		454,831	2,610,472
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	664,044	-
Հանձնառությունների գծով պահուստ	32	244,929	359,219
Վարձակալության գծով պարտավորություն	21	12,106,310	11,231,832
Այլ պարտավորություններ	27	12,436,087	7,298,587
		967,455,756	981,057,121
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ ՎՃԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՎԻՏԱԿ			
Բաժնետիրական կապիտալ		54,385,935	37,386,880
Էմիսիոն եկամուտ		174,726	17,065,364
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(265,959)	32,878
Զբաղիված շահույթ		74,636,547	55,220,480
		128,931,249	109,705,602
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ ԱԿՏԻՎԱԿԱՆ ԿԱՎԻՏԱԿ		1,096,387,005	1,090,762,723

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	73,975,542	65,690,282
Վճարված տոկոսներ	(32,080,253)	(29,533,354)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	7,144,770	5,250,022
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(2,053,290)	(1,471,612)
Չուտ մուտքեր շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	290,078	400,657
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	7,647,683	6,120,126
Այլ գործառնական (վճարումներ)/մուտքեր	(3,805,377)	407,760
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(9,491,879)	(10,220,658)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(3,798,652)	(3,376,062)
Գործառնական ակտիվների (ան)/նվազում		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,022,948	(1,361,058)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(7,696,239)	(8,004,235)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	9,809,681	7,399,559
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(33,699,271)	(76,194,832)
Այլ ակտիվներ	124,158	(2,626,135)
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/ան		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,676,826	(3,185,246)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4,962,739	18,322,438
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(2,000,002)	19,997,109
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	37,699,399	(27,258,508)
Այլ պարտավորություններ	1,773,309	(1,046,605)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	51,502,170	(40,690,352)
Վճարված շահութահարկ	(4,853,245)	(1,667,413)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	46,648,925	(42,357,765)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(2,580,288)	(1,975,728)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(5,199,788)	(1,360,698)
Մուտքեր իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	4,708,651	977,321
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(15,248,444)	(31,158,779)
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	13,009,591	13,682,127
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(5,310,278)	(19,835,757)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	21	(1,988,756)
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	29	108,417
Ստացված այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ	26	60,442,469
Այլ փոխառությունների և ստորադաս պարտավորությունների մարում	26	(63,438,777)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	25	113,175,030
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	25	(99,882,931)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	8,415,452	41,266,500
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ան/(նվազում)	49,754,099	(20,927,022)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(20,034,617)	7,991,450
Արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցությունը	(42,149)	(5,306)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	234,412,812	247,353,690
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	15	264,090,145
	264,090,145	234,412,812

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Զբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ					
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	37,347,200	17,009,560	650,042	46,220,276	101,227,078
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	9,000,204	9,000,204
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
<i>Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության զծով պահուստ</i>					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(317,511)	-	(317,511)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(299,653)	-	(299,653)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(617,164)	9,000,204	8,383,040
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	39,680	55,804	-	-	95,484
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	39,680	55,804	-	-	95,484
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	37,386,880	17,065,364	32,878	55,220,480	109,705,602
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	37,386,880	17,065,364	32,878	55,220,480	109,705,602
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	19,416,067	19,416,067
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
<i>Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության զծով պահուստ</i>					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(386,132)	-	(386,132)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	87,295	-	87,295
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(298,837)	19,416,067	19,117,230
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	16,999,055	(16,890,638)	-	-	108,417
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	16,999,055	(16,890,638)	-	-	108,417
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	54,385,935	174,726	(265,959)	74,636,547	128,931,249

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայնեոարտբանկ» ՓԲԸ) (Բանկ) հիմնադրվել է 1992թ. դեկտեմբերի 8-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերեց «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը՝ գնելով Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը:

2015-2020թթ. ընկած ժամանակաշրջանում «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) վաճառեց իր բաժնետոմսերի մի մասը Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկին (ՎՉԵԲ), Ասիական զարգացման բանկին (ԱՉԲ), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությանը և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.: 2020թ. հուլիսի 14-ին «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) վերանվանվեց «Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ):

2021թ. մարտի 9-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 125 բաժնետոմսերը 320,000 դրամ անվանական արժեքով՝ 867,339 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2021թ. ապրիլի 29-ին Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատեց բաժնետիրական կապիտալի համալրումը՝ բաժնետիրական կապիտալ փոխանցելով 16,891 միլիոն դրամի չափով էմիսիոն եկամուտը: Այս գործարքից հետո 1 բաժնետոմսի անվանական արժեքը 320 հազար դրամից ավելացավ 465 հազար դրամի:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ.	2020թ.
«Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ)	48.90%	48.95%
Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ (ՎՉԵԲ)	17.74%	17.76%
Ասիական զարգացման բանկ (ԱՉԲ)	13.93%	13.94%
«Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգս Լիմիթիդ»	11.92%	11.83%
«Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.	7.51%	7.52%
	100.00%	100.00%

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վերջնական վերահսկող կողմ:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի և երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկն ունի 23 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ. 2:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,157 (2020թ-ին՝ 1,109):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 34-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ և միտված են բարելավման վերջին տարիների ընթացքում:

2021 ֆինանսական տարին հատկորոշվում է որպես վերականգնման շրջան 2020թ. ընթացքում Covid-19 համավարակի հետևանքով առաջացած տնտեսական անկումից հետո: Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) ուսումնասիրության համաձայն՝ ներկայումս ընթանում է տնտեսության վերականգնում՝ 2022թ-ին կանխատեսվող 4.5% աճով: Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի խթանել արտահանմանը միտված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների միջոցով:

Քաղաքական անհանգստությունները վերացնելու համար ՀՀ կառավարությունը հայտարարեց և անցկացրեց արտահերթ խորհրդարանական ընտրություններ 2021թ. հունիսին:

Covid-19 համավարակի բացասական հետևանքների մեղմացման մասին է վկայում նաև «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալության կողմից 2021թ. հոկտեմբերի 12-ին Հայաստանին B+ վարկանիշի շնորհումը՝ դրական հեռանկարով:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 480.14 դրամ և 522.59 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 542.61 դրամ և 641.11 դրամ 1 Եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Գատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4(ե)(i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. ընտրել մոդել ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 30(գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 35:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

(ա) Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում. 2-րդ փուլ (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

Բանկն առաջին անգամ կիրառել է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման 2-րդ փուլի ընթացքում ընդունված փոփոխությունները (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ) 2021թ. հունվարի 1-ից:

Բանկը 2-րդ փուլի փոփոխությունները կիրառել է հետընթաց: Այնուամենայնիվ, 2-րդ փուլի փոփոխություններով թույլատրվող բացառությունների համաձայն, Բանկը որոշել է չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվությունն այդ փոփոխությունների ազդեցությունն արտացոլելու համար: Քանի որ Բանկը չի իրականացրել գործարքներ, որոնց համար ուղենիշային տոկոսադրույքը փոխարինվել է այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, փոփոխությունների հետընթաց կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդի վրա:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված 2021թ. հունվարի 1-ից կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առանձին դրույթներ

2-րդ փուլի փոփոխությունները նախատեսում են գործնական բնույթի պարզեցում ՖՀՄՍ որոշ պահանջների հետ կապված: Այս պարզեցումը վերաբերում է ֆինանսական գործիքների, վարձակալության պայմանագրերի կամ հեջավորման հարաբերությունների փոփոխմանը, որը պայմանավորված է պայմանագրում ուղենիշային տոկոսադրույքի փոխարինումով նոր այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով:

Եթե ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը փոխվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, Բանկը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Փոփոխությունները նախատեսում են նաև բացառություն, որը թույլ է տալիս օգտագործել տոկոսադրույքի փոփոխությունն արտացոլող վերանայված գեղջման դրույքը վարձակալության պայմանների փոփոխության հետևանքով վարձակալության պարտավորությունը վերաչափելու դեպքում, որը պահանջվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով:

Եվ վերջապես, 2-րդ փուլի փոփոխությունները նախատեսում են մի շարք ժամանակավոր ազատումներ հեջի հաշվառման որոշ պահանջներից այն դեպքում, երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունը վերաբերում է հեջավորված հոդվածին և/կամ հեջավորող գործիքին, և թույլ են տալիս շարունակել հեջավորման հարաբերությունն առանց ընդհատման:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 4-ում: Ծանոթագրություն 30-ում բացահայտված է համապատասխան տեղեկատվություն այն ռիսկերի, ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են LIBOR-ի հիման վրա:

(բ) Վարձակալության գծով զիջումներ COVID-19 հետ կապված 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար. ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություն

Բանկը ժամկետից շուտ է կիրառել 2021թ. մարտին հրապարակված «Վարձակալության գծով զիջումներ COVID-19 հետ կապված 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար. ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություն»: Նախքան այս փոփոխությունը ՖՀՄՍ 16-ը նախատեսում էր ոչ պարտադիր գործնական բնույթի պարզեցում կիրառելիության սահմանափակ ժամկետով վարձակալության այն պայմանագրերի համար, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես էր գալիս որպես վարձակալ, այսինքն, վարձակալության այն պայմանագրերի համար, որոնց նկատմամբ Բանկը կիրառում է գործնական բնույթի պարզեցում, Բանկից չի պահանջվում գնահատել, թե արդյոք որոշակի պայմանները բավարարող վարձակալության գծով զիջումները, որոնք COVID-19 ուղղակի հետևանքներ են, հանդիսանում են վարձակալության վերափոխումներ: Բանկը ոչ պարտադիր գործնական բնույթի պարզեցումը կիրառել է 2020թ.-ին: 2021թ.-ին հրապարակված փոփոխությունը մեկ տարով երկարաձգել է ոչ պարտադիր գործնական բնույթի պարզեցման կիրառման հնարավորությունը:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 3-ում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: 2021թ. հունվարի 1-ից գործող այլ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել ստորև ներկայացված Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույթ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն դրույթն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույթը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույթ՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծախսի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծախսի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում զուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի սկսվել, որ փոխառվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխառվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՄ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Բանկը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և

- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապահանջվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):

- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվածության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվածության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխառվածության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամոտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, Բանկը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չստացվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղջված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղջելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 30 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- գուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 30 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*` որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*` որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ*` որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք` պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*` որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը` հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 30 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապահանջելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապահանջմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 30 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Մա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը, ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքերը և ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(է) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- վարձակալված գույքի բարելավում 5-ից 20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 5-ից 10 տարի
- տնտեսական գույք 5-ից 10 տարի
- փոխադրամիջոցներ 7 տարի

(բ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 1-ից 10 տարի:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(խ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ծ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գույք իրացման արժեքից նվազագույնով:

(կ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(հ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Բանկը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նոսրացված շահույթի վերաբերյալ տվյալներ իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին՝ ճշգրտված Բանկին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթը որոշվում է ճշգրտելով Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը՝ ճշգրտված Բանկին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով՝ բոլոր նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելու համար, որոնք իրենցից ներկայացնում են աշխատակիցներին տրամադրված փոխարկելի պարտատոմսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ մանրածախ բանկային գործունեություն, կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն, առևտրային բանկային գործունեություն:

(ղ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(6) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Վարձակալության գծով զիջումներ COVID-19 հետ կապված

Բանկը կիրառել է «Վարձակալության գծով զիջումներ COVID-19 հետ կապված 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար. ՖՀՄՄ 16-ի փոփոխություն»: Բանկը կիրառում է գործնական բնույթի պարզեցումը, որը թույլ է տալիս չգնահատել, թե արդյոք որոշակի պայմանները բավարարող վարձակալության գծով զիջումները, որոնք COVID-19 ուղղակի հետևանքներ են, հանդիսանում են վարձակալության վերափոխումներ: Բանկը հետևողականորեն կիրառում է գործնական բնույթի պարզեցումը նմանատիպ բնութագրեր ունեցող պայմանագրերի նկատմամբ և նմանատիպ հանգամանքներում: Վարձակալության գծով այն զիջումներ համար, որոնք վերաբերում են վարձակալության այնպիսի պայմանագրերին, որոնց հետ կապված Բանկը որոշում է չկիրառել գործնական բնույթի պարզեցումը, կամ որոնք չեն համապատասխանում գործնական բնույթի պարզեցման չափանիշներին, Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է վարձակալության վերափոխում:

(ii) Բանկը՝ որպես վարձատու

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը: Երբ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձատու, այն վարձակալության սկզբում որոշում է, թե արդյոք վարձակալությունը հանդիսանում է ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն:

Վարձակալությունը դասակարգելու համար Բանկը գնահատում է, արդյոք վարձակալությամբ փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, որի դեպքում վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, իսկ հակառակ դեպքում՝ որպես գործառնական վարձակալություն: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է որոշ ցուցանիշներ, մասնավորապես, արդյոք վարձակալության ժամկետի մեջ է ներառվում ակտիվի տնտեսական ծառայության մեծ մասը:

Եթե պայմանագիրը պարունակում է վարձակալության և ոչ վարձակալության բաղադրիչներ, Բանկը կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը պայմանագրում սահմանված հատուցումը վերագրելու համար:

Գործառնական վարձակալության գծով ստացված վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես եկամուտ գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ «այլ հասույթի» կազմում:

(մ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2021թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Բանկը ներառում պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար: Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ փոփոխությունների կիրառման կուտակային հետևանքը ճանաչվում է որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական

կապիտալի այլ բաղադրիչների սկզբնական մնացորդի ճշգրտում՝ ըստ կիրառելիության: Համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում: Բանկը որոշել է, որ բոլոր պայմանագրերը կավարտվեն մինչև փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը:

(ii) ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» կատարելագործում. Վճարները ֆինանսական պարտավորությունների սպանանաչման «10 տոկոսի» թեստում

Որպես ՖՀՄՄ ստանդարտների 2018-2020թթ. տարեկան կատարելագործումների մաս՝ ՀՀՄՄԽ-ն հրապարակել է ՖՀՄՄ 9-ի փոփոխություն: Փոփոխությունը պարզաբանում է այն վճարները, որոնք Բանկը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները նշանակալիորեն տարբերվում են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն վարկառուի և վարկատուի միջև վճարված կամ ստացված վճարները, այդ թվում՝ կամ վարկառուի, կամ վարկատուի կողմից մյուսի անունից վճարված կամ ստացված վճարները: Բանկը փոփոխությունը կիրառում է այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխվել կամ փոխարինվել այն տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, որի ընթացքում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է փոփոխությունը: Փոփոխությունը գործում է 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամ կիրառելու հնարավորությամբ:

(iii) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՄ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ. ժամանակաշրջան
- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1-ի և ՖՀՄՄ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8-ի փոփոխություններ)

5 Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակների համար Բանկի գործունեությունը բաժանված է հետևյալ երեք գործառնական սեզմենտների՝ հիմք ընդունելով մատուցվող ապրանքները և ծառայությունները:

Մանրաձախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց, փոքր և միկրո ձեռնարկությունների ավանդների սպասարկում, սպառողական վարկերի, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի, փոքր և միկրո վարկերի տրամադրում:
Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի և վարկային զծերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների սպասարկում, ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցում, այդ թվում՝ անդերրայթինգի ծառայություններ և ֆինանսական խորհրդատվություն:
Առևտրային բանկային գործունեություն	Արտարժույթի առուվաճառքի գործառնություններ, պարտատոմսերի պրոտֆելի կառավարում, կարճաժամկետ միջոցների ներգրավվում կամ տրամադրում միջբանկային վարկերի միջոցով, հետզման

պայմանագրեր իրացվելիության կառավարման նպատակների համար, բրոքերային ծառայությունների մատուցում և այլն:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով ղեկավարությունը վերահսկում է իր ստորաբաժանումների գործունեության արդյունքներն առանձին հիմունքով: Ծահույթահարկը կառավարվում է շահույթը նախքան եկամտահարկով հարկումը հիմունքով և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների միջև:

Գործառնական սեզմենտների միջև փոխանցումների գները հիմնված են պարզած ձեռքի հեռավորության սկզբունքի վրա, ինչպես և երրորդ կողմերի հետ գործարքների դեպքում:

2021թ. կամ 2020թ. չի գրանցվել մեկ արտաքին հաճախորդի կամ պայմանագրային կողմի հետ իրականացված որևէ գործարք, որից ստացված հասույթը կազմել է Բանկի ընդհանուր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված տեղեկատվություն Բանկի գործառնական սեզմենտների եկամտի և շահույթի, որոշ ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ:

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2021թ.				
Չուտ տոկոսային եկամուտ	14,449,310	21,076,214	4,949,282	40,474,806
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	2,283,544	3,939,271	3,931,929	10,154,744
Միջսեզմենտային եկամուտ	6,964,106	(2,854,350)	(4,109,756)	-
Գործառնական շահույթ	23,696,960	22,161,135	4,771,455	50,629,550
Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	(1,502,253)	(4,654,930)	-	(6,157,183)
Այլ արժեզրկում և պահուստներ	(32,733)	(32,733)	-	(65,466)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(2,735,327)	(546,635)	(151,752)	(3,433,714)
Անձնակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(11,897,456)	(4,137,137)	(1,066,873)	(17,101,466)
Ծահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	7,529,191	12,789,700	3,552,830	23,871,721
Ծահութահարկի գծով ծախս	(1,405,323)	(2,387,196)	(663,135)	(4,455,654)
Ծահույթ տարվա համար	6,123,868	10,402,504	2,889,695	19,416,067

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2021թ.				
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	261,792,092	428,180,027	90,093,635	780,065,754
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	488,883,792	434,238,586	18,403,228	941,525,606

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2020թ.				
Չուտ տոկոսային եկամուտ	11,793,376	18,454,424	5,833,144	36,080,944
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	697,356	4,791,999	3,207,109	8,696,464
Միջանկյալ եկամուտ	8,296,441	(3,419,688)	(4,876,753)	-
Գործառնական շահույթ	20,787,173	19,826,735	4,163,500	44,777,408
Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	(10,255,619)	(7,713,204)	-	(17,968,823)
Այլ արժեզրկում և պահուստներ	42,936	42,936	-	85,872
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(2,339,628)	(589,175)	(167,593)	(3,096,396)
Անձնակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(8,449,813)	(3,260,777)	(905,342)	(12,615,932)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	(214,951)	8,306,515	3,090,565	11,182,129
Շահութահարկի գծով ծախս	41,943	(1,620,818)	(603,050)	(2,181,925)
Շահույթ տարվա համար	(173,008)	6,685,697	2,487,515	9,000,204

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2020թ.				
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	232,578,086	487,509,039	91,845,467	811,932,592
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	365,962,851	572,730,409	20,817,666	959,510,926

Տոկոսաբեր ակտիվները ներառում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերը և փոխատվությունները, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը և փոխատվությունները և ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդները և մնացորդները (բացառությամբ լորո հաշիվների), հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերը, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս փոխառությունները:

Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Ստորև ներկայացված է հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթի բացվածքն ըստ սեզամենտների ՖՀՄՄ 15-ի շրջանակում 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2021թ.				
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	4,987,194	1,855,623	301,953	7,144,770
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	-	29,012	-	29,012
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	118,244	93,285	5,607	217,136
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	5,105,438	1,977,920	307,560	7,390,918
	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2020թ.				
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	3,273,109	1,629,796	347,117	5,250,022
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	-	1,979,083	-	1,979,083
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	372,757	331,269	41	704,067
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	3,645,866	3,940,148	347,158	7,933,172

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը հիմնականում առաջանում է Հայաստանում գտնվող հաճախորդների հետ պայմանագրերից:

2021թ-ին ոչ մի հաճախորդի բաժին չէր ընկնում Բանկի ընդհանուր հասույթի 10%-ից ավելին: 2020թ-ին Բանկի Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեության սեզամենտի մեկ հաճախորդի հետ պայմանագրից ստացված հասույթը կազմում էր Բանկի ընդհանուր հասույթի մոտ 25% (1,960,000 հազար դրամ):

6 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	63,070,967	58,367,764
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,712,701	3,793,887
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	949,037	967,301
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	664,777	654,823
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	663,644	529,034
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	104,483	135,159
Այլ	12,843	11,485
	69,178,452	64,459,453
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	814,239	928,080
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	69,992,691	65,387,533
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	1,888,452	935,850
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	708,203	592,525
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	547,670	344,965
Այլ տոկոսային եկամուտ	3,144,325	1,873,340
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	73,137,016	67,260,873
Տոկոսային ծախս		
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	14,605,028	14,893,638
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	6,520,139	8,537,676
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,471,167	3,880,180
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,859,651	1,723,106
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	1,444,073	455,751
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,343,129	1,359,428
Ակրեդիտիվների և տրամադրված երաշխավորությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	408,246	329,915
Այլ	10,777	235
Ընդամենը տոկոսային ծախս	32,662,210	31,179,929
Չուտ տոկոսային եկամուտ	40,474,806	36,080,944

7 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գույտ եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման վճարներ	3,949,186	2,466,956
Դրամական փոխանցումներ	925,905	788,726
Կանխիկացում, հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	853,484	771,339
Բրոքերային ծառայություններ և անդերրայթինգ	609,604	416,582
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	426,030	561,626
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	212,819	160,277
Այլ	167,742	84,516
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	7,144,770	5,250,022
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,610,638	1,032,296
Դրամական փոխանցումներ	279,707	225,418
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	71,130	72,177
Այլ	91,815	141,721
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	2,053,290	1,471,612
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գույտ եկամուտ	5,091,480	3,778,410

(ա) Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Բանկի հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը, խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայությունների մատուցումից ստացվող հասույթը: Բանկը միջնորդավճարների և այլ վճարների, խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայությունների գծով հասույթը հիմնականում ճանաչում է ժամանակի որոշակի պահին: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31 ավարտված տարիների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը ներառում է.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	7,144,770	5,250,022
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	29,012	1,979,083
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	217,136	704,067
	7,390,918	7,933,172

(բ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի վերաբերյալ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Այլ ակտիվներում ներառված դեբիտորական պարտք	74,113	77,288

8 Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ/(վնաս) արժուրային և տոկոսադրույքային ածանցյալ գործիքների գծով	2,205,984	(3,281,828)
Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով	259,831	(320,304)
	2,465,815	(3,602,132)

9 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ սիոթ գործարքներից	7,647,683	6,120,126
Չուտ (վնաս)/օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(1,727,232)	2,533,704
	5,920,451	8,653,830

10 Այլ գործառնական եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Եկամուտ մատուցված ծառայություններից	174,011	126,532
Եկամուտ ապահովագրական գործակալությունից	110,943	71,260
Եկամուտ պահատուփերից	60,296	45,671
Չուտ եկամուտ առգրավված ակտիվների վանառքից	59,654	282,000
Եկամուտ դատական գործերի համար ստացված հատուցումներից	39,487	13,322
Եկամուտ վճարային տերմինալներից	30,282	11,344
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	29,012	1,979,083
Եկամուտ ապահովագրությունից	28,369	26,793
Չուտ օգուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վանառքից	-	193,942
Այլ	56,778	127,705
	588,832	2,877,652

11 Այլ գործառնական ծախսեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	1,283,681	861,254
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	685,324	630,564
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	418,844	413,532
Գրավի գրանցման ծախսեր	158,183	198,886
Բրոքերային ծառայությունների վճարներ	131,741	156,106
Գործակալական վճար	125,500	220,521
Ապահովագրության գծով ծախսեր	121,987	121,967
Վարկային ռեգիստրի գծով ծախսեր	110,957	73,423
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	110,019	95,657
Բանկումատների սպասարկման ծախսեր	100,935	88,881
Ինկասացիա	86,716	88,723
Պահառուական ծառայություններ	76,671	54,753
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	18,426	3,284
Այլ	376,393	369,175
	3,805,377	3,376,726

12 Չուստ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,106	-	-	24,106
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	(1)	-	-	(1)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(7,141)	-	-	(7,141)
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	(1,756,611)	(1,395,808)	9,595,273	6,442,854
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	(13,091)	(15,317)	336,161	307,753
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	(7,182)	-	-	(7,182)
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	(12,863)	-	-	(12,863)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	32,925	-	-	32,925
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(22,038)	-	-	(22,038)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,654	304	(491,898)	(486,940)
Փոխատվության հանձնառություններ	(86,972)	(12,475)	(14,843)	(114,290)
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	(1,844,214)	(1,423,296)	9,424,693	6,157,183

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(5,306)	-	-	(5,306)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	(1)	-	-	(1)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,070	-	-	21,070
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	4,429,578	226,948	12,626,379	17,282,905
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	146,028	18,937	138,866	303,831
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	13,549	-	-	13,549
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	40,925	-	-	40,925
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	32,539	-	-	32,539
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(12,039)	-	-	(12,039)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,935	(123)	42,541	48,353
Փոխատվության հանձնառություններ	214,555	10,525	17,917	242,997
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	4,886,833	256,287	12,825,703	17,968,823

13 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	3,433,714	3,096,396
Գովազդ և շուկայավարում	831,369	711,146
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	444,066	375,571
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	365,015	296,809
Զփոխհատուցվող հարկեր վարձակալության պայմանագրերի գծով	348,517	336,814
Անձնակազմի վերապատրաստման և այլ ծախսեր	339,430	328,010
Մասնագիտական ծառայություններ	288,231	215,120
Անվտանգության ծառայություն	238,604	219,359
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	184,568	134,854
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	137,451	143,035
Բարեգործություն և հովանավորություն	117,736	233,664
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսեր	104,090	85,758
Ապահովագրություն	87,629	67,693
Գրասենյակային ծախսեր	67,764	35,305
Հարկեր՝ բացառությամբ աշխատավարձի գծով հարկերի և շահութահարկի	43,528	38,755
Գործուղումների և ներկայացուցչական ծախսեր	28,882	20,817
Այլ	170,735	133,352
	7,231,329	6,472,458

14 Շահութահարկի գծով ծախս

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	2,697,604	3,993,304
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	1,758,050	(1,811,379)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	4,455,654	2,181,925

2021թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2020թ. համեմատ փոփոխություն տեղի չի ունեցել):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2021թ. հազ. դրամ	%	2020թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	23,871,721		11,182,129	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(4,296,910)	(18.0)	(2,012,783)	(18.0)
Զնվազեցվող ծախսեր	(158,744)	(0.7)	(169,142)	(1.5)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(4,455,654)	(18.7)	(2,181,925)	(19.5)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն և գուտ հետաձգված հարկային ակտիվ համապատասխանաբար 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	74,577	(73,566)	-	1,011
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	24,889	(23,637)	65,597	66,849
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	294,337	(2,090,733)	-	(1,796,396)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	11,126	(180,052)	-	(168,926)
Հիմնական միջոցներ	13,667	20,859	-	34,526
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	(1,915,901)	(93,458)	-	(2,009,359)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,021,730	157,406	-	2,179,136
Այլ ակտիվներ	32,175	(3,327)	-	28,848
Այլ պարտավորություններ	569,337	520,313	-	1,089,650
Այլ փոխառություններ	(97,528)	8,145	-	(89,383)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	1,028,409	(1,758,050)	65,597	(664,044)
հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(70,940)	145,517	-	74,577
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(103,230)	(7,356)	135,475	24,889
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,257,594)	1,551,931	-	294,337
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	(138,415)	149,541	-	11,126
Հիմնական միջոցներ	(16,916)	30,583	-	13,667
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	(1,957,487)	41,586	-	(1,915,901)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,047,186	(25,456)	-	2,021,730
Այլ ակտիվներ	82,733	(50,558)	-	32,175
Այլ պարտավորություններ	601,295	(31,958)	-	569,337
Այլ փոխառություններ	(105,077)	7,549	-	(97,528)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(918,445)	1,811,379	135,475	1,028,409

15 Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	22,847,846	20,782,469
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	227,124,335	197,979,703
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- - Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	6,006,225	5,398,655
- - A1-ից A3 վարկանիշով	4,476,989	6,047,879
- - Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	2,753,282	3,773,668
- - Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	853,311	340,486
- - առանց վարկանիշի	70,306	107,995
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	14,160,113	15,668,683
Ընդամենը համախառն գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	264,132,294	234,430,855
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(42,149)	(18,043)
Ընդամենը զուտ գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	264,090,145	234,412,812

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշերից:

Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վնարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 17) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(18,043)	-	-	(18,043)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	18,043	-	-	18,043
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(42,149)	-	-	(42,149)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(42,149)	-	-	(42,149)

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(23,349)	-	-	(23,349)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	23,349	-	-	23,349
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(18,043)	-	-	(18,043)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(18,043)	-	-	(18,043)

16 Ներդրումային արժեթղթեր և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

(ա) Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	4,285,560	5,499,944
ՀՀ կառավարության ելրոպարտատոմսեր	637,242	-
Ընդամենը կառավարության պարտատոմսեր	4,922,802	5,499,944
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,449,305	1,087,359
- B1-ից B3 վարկանիշով	714,740	1,699,343
- առանց վարկանիշի	1,059,391	1,172,405
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	3,223,436	3,959,107
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	8,146,238	9,459,051
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,146,238	9,459,051
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Արժույթային սվոփեր	77,722	17,515
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	77,722	17,515
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	8,223,960	9,476,566
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արժույթային սվոփեր	92,827	504,412
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	92,827	504,412

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշերից:

(բ) Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	6,256,620	4,967,983
ՀՀ կառավարության եվրոպարտատոմսեր	616,137	-
Ընդամենը կառավարության պարտատոմսեր	6,872,757	4,967,983
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	6,883	-
- B1-ից B3 վարկանիշով	-	91,377
- առանց վարկանիշի	487,810	1,905,870
Օտարերկրյա կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B1-ից B3 վարկանիշով	474,498	978,804
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	969,191	2,976,051
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	7,841,948	7,944,034
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	78,307	82,965
Ընդամենը իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,920,255	8,026,999
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	-	3,181,002
ՀՀ կառավարության եվրոպարտատոմսեր	4,096,530	-
Ընդամենը կառավարության պարտատոմսեր	4,096,530	3,181,002

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշերից:

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(52,998)	-	-	(52,998)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	25,492	-	-	25,492
Մարված ակտիվներ	10,558	-	-	10,558
Վաճառված ակտիվներ	12,008	-	-	12,008
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(26,020)	-	-	(26,020)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(30,960)	-	-	(30,960)

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(65,037)	-	-	(65,037)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	768	-	-	768
Մարված ակտիվներ	-	-	-	-
Վաճառված ակտիվներ	19,592	-	-	19,592
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(8,321)	-	-	(8,321)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(52,998)	-	-	(52,998)

(i) Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
			2021թ.	2020թ.		
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.75%	3.75%	44,841	49,499
SWIFT	Հայաստանի Հանրապետություն	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	33,466	33,466
					78,307	82,965

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում և քլիրինգային կազմակերպություններում: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքը մոտարկում է դրանց սկզբնական արժեքին 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(գ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	36,440,646	33,667,392
ՀՀ կառավարության եվրոպարտատոմսեր	639,897	-
Ընդամենը կառավարության պարտատոմսեր	37,080,543	33,667,392
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B1-ից B3 վարկանիշով	-	152,601
- առանց վարկանիշի	965,804	-
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	965,804	152,601
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	38,046,347	33,819,993
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(130,613)	(97,688)
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեքով չափվող գույք ներդրումային արժեթղթեր	37,915,734	33,722,305
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	8,324,800	-
ՀՀ կառավարության եվրոպարտատոմսեր	7,445,774	17,814,988
Ընդամենը կառավարության պարտատոմսեր	15,770,574	17,814,988

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշերից:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(97,688)	-	-	(97,688)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(28,604)	-	-	(28,604)
Մարված ակտիվներ	24,979	-	-	24,979
Վաճառված ակտիվներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(29,300)	-	-	(29,300)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(130,613)	-	-	(130,613)
	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(65,149)	-	-	(65,149)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	2,502	-	-	2,502
Մարված ակտիվներ	17,387	-	-	17,387
Վաճառված ակտիվներ	8,032	-	-	8,032
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(60,460)	-	-	(60,460)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(97,688)	-	-	(97,688)

17 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	3,364,500	2,312,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	31,416,814	30,931,188
Այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ		
Հայկական բանկեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	487,895	528,866
- առանց վարկանիշի	-	1,836,523
Այլ բանկեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	8,145,003	-
- առանց վարկանիշի	-	2,824
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	8,632,898	2,368,213
Ընդամենը բանկերին տրված համախառն վարկեր և փոխառվածություններ	43,414,212	35,611,901
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(80,951)	(88,092)
Ընդամենը բանկերին տրված զուտ վարկեր և փոխառվածություններ	43,333,261	35,523,809

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2020թ-ին՝ 2%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 10%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 8%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2020թ-ին՝ 10%՝ ՀՀ դրամով և 8%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 15), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կազմում: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 31,416,814 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստը արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2020թ-ին՝ 30,931,188 հազար դրամ):

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կենտրոնացում

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր, որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխառվածությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխառվածությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(88,092)	-	-	(88,092)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	88,092	-	-	88,092
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(80,951)	-	-	(80,951)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(80,951)	-	-	(80,951)

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(67,022)	-	-	(67,022)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	67,022	-	-	67,022
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(88,092)	-	-	(88,092)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(88,092)	-	-	(88,092)

18 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Առանց վարկանիշի փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	6,509,063	9,988,781
Միջին չափի հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ		
- B1-ից B3 վարկանիշով	-	4,651,941
- առանց վարկանիշի	1,024,620	2,617,496
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	7,533,683	17,258,218
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	(1)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	7,533,683	17,258,217

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ ֆինանսական կազմակերպություն, որի գծով մնացորդները գերազանցեն Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի դիմաց գրավադրված էին 8,478,694 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ կառավարության արժեթղթերը (2020թ-ին՝ 18,956,896 հազար դրամ):

19 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	19(ա)	428,111,574	486,218,524
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	19(ա)	220,437,296	196,622,644
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	19(բ)	10,820,379	11,352,912
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	19(գ)	10,702,129	12,859,539
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ		670,071,378	707,053,619
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	19(դ)	19,900,741	13,033,506
Պարտքային կորստի գծով պահուստ		(16,885,855)	(23,591,602)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ		673,086,264	696,495,523

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	278,128,033	353,785,213
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր	149,983,541	132,433,311
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	428,111,574	486,218,524
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	141,193,211	116,987,087
Ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկեր	79,244,085	79,635,557
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	220,437,296	196,622,644
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	648,548,870	682,841,168
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(16,405,548)	(22,966,663)
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված գուտ վարկեր	632,143,322	659,874,505

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	446,950,704	15,682,799	23,585,021	486,218,524
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	173,960,921	-	-	173,960,921
Մարված ակտիվներ	(200,569,161)	(1,718,048)	(1,218,871)	(203,506,080)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,282,319	(2,236,410)	(45,909)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,645,707)	2,645,707	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3,774,867)	(1,916,985)	5,691,852	-
Վերականգնումներ	-	-	1,792,329	1,792,329
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(9,098,554)	(9,098,554)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(15,369,581)	(2,396,581)	(3,489,404)	(21,255,566)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	400,834,628	10,060,482	17,216,464	428,111,574

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	393,406,245	19,160,907	14,086,560	426,653,712
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	215,489,122	-	-	215,489,122
Մարված ակտիվներ	(167,218,336)	(2,124,484)	(112,028)	(169,454,848)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	4,170,389	(4,170,389)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(12,490,528)	12,490,528	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,128,853)	(11,162,539)	13,291,392	-
Վերականգնումներ	-	-	343,277	343,277
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(6,969,771)	(6,969,771)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	15,722,665	1,488,776	2,945,591	20,157,032
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	446,950,704	15,682,799	23,585,021	486,218,524

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,721,879	3,217,165	7,408,239	14,347,283
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,352,666	-	-	1,352,666
Մարված ակտիվներ	(1,559,563)	(163,609)	(164,632)	(1,887,804)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	761,324	(713,967)	(47,357)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(57,942)	57,942	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(100,758)	(971,034)	1,071,792	-
Չեղյի ծախսագրում	-	-	874,702	874,702
Վերականգնումներ	-	-	1,792,329	1,792,329
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(9,098,554)	(9,098,554)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(228,403)	(24,411)	(479,207)	(732,021)
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երակետային տվյալների փոփոխություններ	(350,082)	20,411	5,161,174	4,831,503
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,539,121	1,422,497	6,518,486	11,480,104

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,169,370	3,999,711	5,206,502	10,375,583
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,190,533	-	-	2,190,533
Մարված ակտիվներ	(370,090)	(203,775)	(12,186)	(586,051)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	16,594	(14,579)	(2,015)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(377,536)	377,536	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(144,023)	(2,388,641)	2,532,664	-
Չեղյի ծախսագրում	-	-	(98,902)	(98,902)
Վերականգնումներ	-	-	343,277	343,277
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(6,965,771)	(6,965,771)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	283,468	339,267	648,130	1,270,865
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երակետային տվյալների փոփոխություններ	953,563	1,107,646	5,756,540	7,817,749
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,721,879	3,217,165	7,408,239	14,347,283

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	183,194,635	7,215,470	6,212,539	196,622,644
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	83,482,559	-	-	83,482,559
Մարված ակտիվներ	(42,308,626)	(71,777)	(429,322)	(42,809,725)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	149,569	(149,569)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(5,426,429)	5,426,429	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3,693,103)	(3,815,989)	7,509,092	-
Վերականգնումներ	-	-	1,388,061	1,388,061
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(6,937,279)	(6,937,279)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	(6,261,743)	(1,727,868)	(3,319,353)	(11,308,964)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	209,136,862	6,876,696	4,423,738	220,437,296

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	147,599,723	816,744	2,819,103	151,235,570
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	77,217,394	-	-	77,217,394
Մարված ակտիվներ	(33,023,824)	(68,452)	(357,767)	(33,450,043)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	48,617	(30,836)	(17,781)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(7,322,420)	7,322,420	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4,704,220)	(233,515)	4,937,735	-
Վերականգնումներ	-	-	1,345,075	1,345,075
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,815,988)	(3,815,988)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	3,379,365	(590,891)	1,302,162	4,090,636
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	183,194,635	7,215,470	6,212,539	196,622,644

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,573,341	1,509,225	3,536,814	8,619,380
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,413,070	-	-	2,413,070
Մարված ակտիվներ	(1,702,753)	(63,193)	(136,503)	(1,902,449)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	8,662	(8,662)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(180,549)	180,549	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(457,945)	(747,552)	1,205,497	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(1,882,741)	1,013,307	2,505,302	1,635,868
Չեղջի ծախսագրում	-	-	251,952	251,952
Վերականգնումներ	-	-	1,388,061	1,388,061
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(6,937,279)	(6,937,279)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	(145,810)	(16,589)	(380,760)	(543,159)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,625,275	1,867,085	1,433,084	4,925,444

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,407,771	217,051	1,553,641	3,178,463
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,298,415	-	-	2,298,415
Մարված ակտիվներ	(1,237,597)	(63,771)	(273,601)	(1,574,969)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	21,796	(8,662)	(13,134)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(279,088)	279,088	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(581,425)	(50,400)	631,825	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	1,938,436	1,192,506	4,006,286	7,137,228
Չեղջի ծախսագրում	-	-	221,987	221,987
Վերականգնումներ	-	-	1,345,075	1,345,075
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,815,988)	(3,815,988)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	5,033	(56,587)	(119,277)	(170,831)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,573,341	1,509,225	3,536,814	8,619,380

(i) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	257,737,871	7,827,475	5,653,431	271,218,777
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	6,909,256	6,909,256
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	257,737,871	7,827,475	12,562,687	278,128,033
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,850,687)	(893,832)	(4,756,167)	(7,500,686)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	255,887,184	6,933,643	7,806,520	270,627,347
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	141,150,683	1,503,444	587,321	143,241,448
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,939,995	82,918	51,031	2,073,944
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	6,079	646,645	97,378	750,102
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,918,047	3,918,047
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	143,096,757	2,233,007	4,653,777	149,983,541
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,688,434)	(528,665)	(1,762,319)	(3,979,418)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	141,408,323	1,704,342	2,891,458	146,004,123
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	400,834,628	10,060,482	17,216,464	428,111,574
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	397,295,507	8,637,985	10,697,978	416,631,470
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	135,500,246	2,776,866	717,052	138,994,164
- մինչև 30 օր ժամկետանց	246,899	15,193	43,194	305,286
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	408,797	139,827	548,624
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,345,137	1,345,137
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	135,747,145	3,200,856	2,245,210	141,193,211
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(306,522)	(249,640)	(454,615)	(1,010,777)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	135,440,623	2,951,216	1,790,595	140,182,434
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	72,905,482	3,218,589	733,287	76,857,358
- մինչև 30 օր ժամկետանց	481,031	43,474	38,547	563,052
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	3,204	413,777	92,045	509,026
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,314,649	1,314,649
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	73,389,717	3,675,840	2,178,528	79,244,085
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,318,753)	(1,617,445)	(978,469)	(3,914,667)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	72,070,964	2,058,395	1,200,059	75,329,418
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	209,136,862	6,876,696	4,423,738	220,437,296
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	207,511,587	5,009,611	2,990,654	215,511,852
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	609,971,490	16,937,178	21,640,202	648,548,870
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	604,807,094	13,647,596	13,688,632	632,143,322

* Ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆոնները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիկ գնումների համար տրված վարկերը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	324,731,233	10,644,203	6,899,828	342,275,264
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	11,509,949	11,509,949
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	324,731,233	10,644,203	18,409,777	353,785,213
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,302,726)	(1,960,147)	(5,274,548)	(9,537,421)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	322,428,507	8,684,056	13,135,229	344,247,792
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	122,048,271	4,078,067	871,720	126,998,058
- մինչև 30 օր ժամկետանց	171,200	123,243	91	294,534
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	837,286	20,167	857,453
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	4,283,266	4,283,266
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	122,219,471	5,038,596	5,175,244	132,433,311
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,419,153)	(1,257,018)	(2,133,691)	(4,809,862)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	120,800,318	3,781,578	3,041,553	127,623,449
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	446,950,704	15,682,799	23,585,021	486,218,524
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	443,228,825	12,465,634	16,176,782	471,871,241
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	110,981,104	3,570,354	273,982	114,825,440
- մինչև 30 օր ժամկետանց	165,651	33,210	31,677	230,538
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	313,588	176,259	489,847
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,441,262	1,441,262
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	111,146,755	3,917,152	1,923,180	116,987,087
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(228,404)	(313,343)	(557,268)	(1,099,015)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	110,918,351	3,603,809	1,365,912	115,888,072
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	71,150,129	1,710,621	380,812	73,241,562
- մինչև 30 օր ժամկետանց	897,751	335,588	73,760	1,307,099
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	1,252,109	178,519	1,430,628
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,656,268	3,656,268
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	72,047,880	3,298,318	4,289,359	79,635,557
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(3,344,937)	(1,195,882)	(2,979,546)	(7,520,365)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	68,702,943	2,102,436	1,309,813	72,115,192
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	183,194,635	7,215,470	6,212,539	196,622,644
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	179,621,294	5,706,245	2,675,725	188,003,264
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	630,145,339	22,898,269	29,797,560	682,841,168
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	622,850,119	18,171,879	18,852,507	659,874,505

* Ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆաները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիկ գնումների համար տրված վարկերը:

(ii) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ձեռքբերված գրավի հիմնական տեսակներն են՝

- Առևտրային վարկերի համար՝ անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ,
- Մանրաձախ վարկավորման համար՝ անշարժ գույք:

Բանկը ձեռք է բերում նաև երաշխավորություններ մայր կազմակերպություններից՝ նրանց դուստր կազմակերպություններին տրված վարկերի համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարար լինելը ստուգելիս:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

Գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆոնների համար որպես գրավ են ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆոնների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և անհատական երաշխավորություններով:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2021թ.	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք							Չուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ			
հազ. դրամ									
Վարկեր իրավաբանական անձանց	17,216,464	11,635,063	1,744,565	6,029,044	(3,443,417)	15,965,255	1,251,209	6,518,486	
Հիփոթեքային վարկեր	2,245,210	2,668,337	84,730	12,590	(936,170)	1,829,487	415,723	454,615	
Սպառողական վարկեր	2,178,528	1,464,602	166,886	54,009	(593,110)	1,092,387	1,086,141	978,469	
Ընդամենը	21,640,202	15,768,002	1,996,181	6,095,643	(4,972,697)	18,887,129	2,753,073	7,951,570	

31 դեկտեմբերի 2020թ.	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք							Չուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ			
հազ. դրամ									
Վարկեր իրավաբանական անձանց	23,585,021	14,127,620	553,089	6,395,278	(2,118,151)	18,957,836	4,627,185	7,408,239	
Հիփոթեքային վարկեր	1,923,180	1,919,048	46,823	3,220	(581,106)	1,387,985	535,195	557,268	
Սպառողական վարկեր	4,289,359	1,167,686	111,530	45,255	(379,471)	945,000	3,344,359	2,979,546	
Ընդամենը	29,797,560	17,214,354	711,442	6,443,753	(3,078,728)	21,290,821	8,506,739	10,945,053	

Առգրավված գրավ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 2,530,398 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 181,485 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 2,962,540 հազար դրամ գումարով գրավը վանառվել է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2020թ-ին՝ 1,454,203 հազար դրամ): 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	1,325,905	1,905,402
Այլ	158,718	11,363
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(158,343)	(92,877)
Ընդամենը առգրավված գրավ	1,326,280	1,823,888

Բանկը մտադիր է վանառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(iii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մեծածախ առևտուր	60,088,783	107,520,522
Ծինարարություն	48,905,283	29,940,834
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	42,468,352	29,530,102
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	37,974,102	38,329,741
Տրանսպորտ	37,835,056	43,796,861
Մանրածախ առևտուր	33,958,590	31,209,552
Հյուրանոցային ոլորտ	31,295,097	36,438,293
Էներգետիկայի ոլորտ	29,210,379	51,052,777
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	29,142,735	34,392,138
Անշարժ գույք	22,686,452	26,125,399
Կապի ծառայություններ	20,400,077	26,957,558
Ֆինանսներ և ներդրումներ	9,931,454	6,588,265
Արդյունաբերություն	9,849,730	9,134,331
Այլ	14,365,484	15,202,151
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	220,437,296	196,622,644
	648,548,870	682,841,168
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(16,405,548)	(22,966,663)
	632,143,322	659,874,505

Ստորև ներկայացված է Բանկի իրավաբանական անձանց տրված վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետություն	415,181,330	440,711,659
ՏՀԶԿ և ԵՄ	-	13,619,101
Այլ երկրներ	1,450,140	17,540,481
	416,631,470	471,871,241

(iv) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2020թ-ին՝ ութ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 14,216,785 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 90,559,754 հազար դրամ):

(v) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 30-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	10,820,379	11,352,912
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(13,379)	(20,561)
	10,807,000	11,332,351

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2020թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	11,352,912	-	-	11,352,912
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,820,379	-	-	10,820,379
Մարված ակտիվներ	(11,352,912)	-	-	(11,352,912)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,820,379	-	-	10,820,379

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,707,784	-	-	10,707,784
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,352,912	-	-	11,352,912
Մարված ակտիվներ	(10,707,784)	-	-	(10,707,784)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	11,352,912	-	-	11,352,912

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	20,561	-	-	20,561
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	13,379	-	-	13,379
Մարված ակտիվներ	(20,561)	-	-	(20,561)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	13,379	-	-	13,379

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	7,012	-	-	7,012
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,561	-	-	20,561
Մարված ակտիվներ	(7,012)	-	-	(7,012)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	20,561	-	-	20,561

Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

(գ) Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց դեբիտորական պարտքեր ակրեդիտիվների գծով	10,702,129	12,859,539
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(42,599)	(55,462)
	10,659,530	12,804,077

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2020թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	12,859,539	-	-	12,859,539
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	17,750,093	-	-	17,750,093
Մարված ակտիվներ	(19,907,503)	-	-	(19,907,503)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,702,129	-	-	10,702,129

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	5,060,739	-	-	5,060,739
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,210,732	-	-	10,210,732
Մարված ակտիվներ	(2,411,932)	-	-	(2,411,932)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	12,859,539	-	-	12,859,539

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	55,462	-	-	55,462
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	88,750	-	-	88,750
Մարված ակտիվներ	(101,613)	-	-	(101,613)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	42,599	-	-	42,599

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	14,537	-	-	14,537
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	35,925	-	-	35,925
Մարված ակտիվներ	(6,815)	-	-	(6,815)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	11,815	-	-	11,815
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	55,462	-	-	55,462

(դ) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	6,477,120	3,841,013
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	16,339,246	10,788,243
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	2,028,022	1,122,663
	24,844,388	15,751,919
Զվաստակած ֆինանսական եկամուտ	(4,943,647)	(2,718,413)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում	19,900,741	13,033,506
Արժեզրկման գծով պահուստ	(424,329)	(548,916)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	19,476,412	12,484,590
Ֆինանսական վարձակալությունում գուտ ներդրումները ներառում են՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	5,072,802	3,075,850
Մեկից երկու տարի ժամկետով	4,574,317	3,052,556
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	3,755,284	2,512,927
Երեքից չորս տարի ժամկետով	2,844,554	1,852,526
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	1,641,133	1,099,538
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	1,588,322	891,193
	19,476,412	12,484,590

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	12,363,152	91,744	578,610	13,033,506
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,198,007	-	-	11,198,007
Մարված ակտիվներ	(3,590,108)	(292,192)	-	(3,882,300)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	44,648	(25,936)	(18,712)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(242,513)	242,513	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(404,097)	-	404,097	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(586,870)	(586,870)
Վերականգնումներ	-	-	138,398	138,398
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	19,369,089	16,129	515,523	19,900,741

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	5,577,779	-	329,073	5,906,852
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	8,497,747	-	-	8,497,747
Մարված ակտիվներ	(1,339,750)	-	(31,343)	(1,371,093)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(91,744)	91,744	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(280,880)	-	280,880	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	12,363,152	91,744	578,610	13,033,506

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	161,774	18,937	368,205	548,916
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	55,990	-	-	55,990
Մարված ակտիվներ	(41,344)	-	-	(41,344)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(31,380)	31,380	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(169,068)	-	169,068	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(586,870)	(586,870)
Վերականգնումներ	-	-	138,398	138,398
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երկարաժամկետ տվյալների փոփոխությունները	172,711	(46,697)	167,093	293,107
Չեղյի ծախսագրում	-	-	16,132	16,132
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	148,683	3,620	272,026	424,329

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	15,746	-	231,416	247,162
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	76,311	-	-	76,311
Մարված ակտիվներ	-	-	(21,859)	(21,859)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(268)	268	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(638)	-	638	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները	70,623	18,669	160,087	249,379
Չեղջի ծախսագրում	-	-	(2,077)	(2,077)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	161,774	18,937	368,205	548,916

(i) **Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի որակի վերլուծություն**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	19,251,813	16,129	-	19,267,942
- մինչև 30 օր ժամկետանց	117,276	-	18,278	135,554
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	497,245	497,245
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	19,369,089	16,129	515,523	19,900,741
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(148,683)	(3,620)	(272,026)	(424,329)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	19,220,406	12,509	243,497	19,476,412

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	11,959,564	91,744	89,915	12,141,223
- մինչև 30 օր ժամկետանց	403,588	-	-	403,588
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	488,695	488,695
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	12,363,152	91,744	578,610	13,033,506
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(161,774)	(18,937)	(368,205)	(548,916)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	12,201,378	72,807	210,405	12,484,590

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2020թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

(iii) Գրավի վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2021թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Չուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
հազ. դրամ								
Ֆինանսական վարձակալություն	515,523	-	601,278	-	(152,194)	449,084	66,439	272,026
Ընդամենը	515,523	-	601,278	-	(152,194)	449,084	66,439	272,026

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2020թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Չուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
հազ. դրամ								
Ֆինանսական վարձակալություն	578,610	39,293	154,020	76,078	(17,843)	251,548	327,062	368,205
Ընդամենը	578,610	39,293	154,020	76,078	(17,843)	251,548	327,062	368,205

20 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Վարձակա- ված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	4,776,246	7,896,178	2,644,771	303,730	3,815,266	19,436,191
Ավելացումներ	510,166	377,942	233,303	49,924	1,408,953	2,580,288
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(240,415)	(257,129)	(19,364)	(32,500)	(551,852)	(1,101,260)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	5,045,997	8,016,991	2,858,710	321,154	4,672,367	20,915,219
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	1,815,030	4,279,764	769,909	154,184	1,676,768	8,695,655
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	275,310	998,802	232,381	39,677	870,297	2,416,467
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(31,397)	(237,790)	(2,257)	(25,249)	(549,292)	(845,985)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	2,058,943	5,040,776	1,000,033	168,612	1,997,773	10,266,137
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	2,987,054	2,976,215	1,858,677	152,542	2,674,594	10,649,082
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	4,759,362	7,643,528	2,506,026	303,730	3,151,700	18,364,346
Ավելացումներ	116,029	767,617	54,212	-	1,037,870	1,975,728
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(99,145)	(328,572)	(101,862)	-	(374,304)	(903,883)
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(186,395)	186,395	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	4,776,246	7,896,178	2,644,771	303,730	3,815,266	19,436,191
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	1,545,436	3,616,602	605,485	114,429	1,320,000	7,201,952
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	279,714	894,559	216,553	39,755	722,332	2,152,913
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(10,120)	(215,036)	(68,490)	-	(365,564)	(659,210)
Տեղափոխումներ	-	(16,361)	16,361	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	1,815,030	4,279,764	769,909	154,184	1,676,768	8,695,655
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	2,961,216	3,616,414	1,874,862	149,546	2,138,498	10,740,536

21 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10-ից 20 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,643,891	11,235,119
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	763,001	192,695
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(1,017,247)	(943,483)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ	773,457	159,560
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	11,163,102	10,643,891

(բ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	1,017,247	943,483
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	1,343,129	1,359,428

(գ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	1,988,756	1,853,981

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	11,231,832	11,373,257
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մարումներ	(1,988,756)	(1,853,981)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(1,988,756)	(1,853,981)
Այլ փոփոխություններ		
Ավելացումներ վարձակալության գծով պարտավորություններին	1,520,105	353,128
Տոկոսային ծախս	1,343,129	1,359,428
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	12,106,310	11,231,832

22 Այլ ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով դեբիտորական պարտքեր	1,753,611	1,839,832
Բրոքերային հաշիվներ	1,214,055	765,568
Սահմանափակումով հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում	573,370	622,671
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(24,903)	(70,434)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,516,133	3,157,637
Կանխավճարներ մատակարարներին	6,563,381	6,030,644
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	1,031,181	1,215,094
Պաշարներ	153,669	194,032
Այլ	13,771	16,371
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	7,762,002	7,456,141
Ընդամենը այլ ակտիվներ	11,278,135	10,613,778

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,278	344	59,812	70,434
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	4,654	304	(491,898)	(486,940)
Դուրսգրումներ	-	-	(67,099)	(67,099)
Վերականգնումներ	-	-	508,508	508,508
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	14,932	648	9,323	24,903

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,343	467	37,685	42,495
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	5,935	(123)	42,541	48,353
Դուրսգրումներ	-	-	(301,061)	(301,061)
Վերականգնումներ	-	-	280,647	280,647
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,278	344	59,812	70,434

23 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	21,216,786	15,496,687
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից		
– մինչև 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	4,331,441	7,352,076
– ավելի քան 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	14,414,774	15,676,267
Ակրեդիտիվների գծով պարտավորություններ	16,364,003	17,058,096
Լորո հաշիվներ	322,757	262,390
	56,649,761	55,845,516

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումը և վարչարարությունն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պայմանագրային կողմի մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 14,414,774 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 15,676,267 հազար դրամ):

24 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցայահանջ ավանդներ		
– Ֆիզիկական անձիք	119,887,810	90,671,553
– Իրավաբանական անձինք	189,457,843	261,862,919
Ժամկետային ավանդներ		
– Ֆիզիկական անձիք	182,878,019	157,045,702
– Իրավաբանական անձինք	108,390,624	89,380,492
	600,614,296	598,960,666

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 12,846,772 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 9,571,865 հազար դրամ) մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների դիմաց:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 81,659,035 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 151,070,677 հազար դրամ):

25 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	88,283,791	77,966,049
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների համար թողարկված կանաչ պարտատոմսեր	22,791,152	26,959,811
Մուրհակներ	-	1,990,453
	111,074,943	106,916,313

2021թ. դեկտեմբերի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով համապատասխանաբար 35.5 միլիարդ դրամ և 52.0 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2020թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով համապատասխանաբար 22.1 միլիարդ դրամ և 105.7 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով): 2021թ. դեկտեմբերի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է համապատասխանաբար 36,017,636 հազար դրամ և 52,266,155 հազար դրամ (2020թ-ին՝ համապատասխանաբար 22,385,424 հազար դրամ և 55,580,625 հազար դրամ):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

2020թ-ին Բանկը թողարկել է 42 միլիոն եվրո գումարով կանաչ պարտատոմսեր՝ 3.05% տոկոսադրույքով, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. նոյեմբերի 26-ին: Կանաչ պարտատոմսերը թողարկվել են Նիդերլանդների ձեռնարկատիրական զարգացման բանկի (FMO) հետ սերտ համագործակցությամբ, որը նաև այս գործարքի հիմնական ներդրողն է: Կանաչ պարտատոմսերի թողարկման նպատակը շրջակա միջավայրի կայունությանը նպաստող «կանաչ» ծրագրերի ֆինանսավորումն է:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդ առ 1 հունվարի	106,916,313	54,573,055
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	113,175,030	61,954,944
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(99,882,931)	(15,091,797)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	13,292,099	46,863,147
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(8,882,959)	5,235,413
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	6,471,167	3,880,180
Վճարված տոկոսներ	(6,721,677)	(3,635,482)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	111,074,943	106,916,313

26 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	127,494,752	128,879,544
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	217,666	27,818
	127,712,418	128,907,362
Ստորադաս փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	27,393,716	48,416,832
	27,393,716	48,416,832

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս ֆինանսական կազմակերպությունից (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հինգ) ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 94,968,710 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 133,062,388 հազար դրամ):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են հինգ ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություններ՝

- 4,350,235 հազար դրամ՝ 2026թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 7,234,031 հազար դրամ՝ 2027թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 241,756 հազար դրամ՝ 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ամսաթվով,
- 7,013,171 հազար դրամ՝ 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ամսաթվով,
- 4,541,285 հազար դրամ՝ 2029թ. հունվարի 8-ին մարման ամսաթվով,
- 4,013,238 հազար դրամ՝ 2032թ. հունվարի 2-ին մարման ամսաթվով:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	128,907,362	48,416,832
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	51,265,871	9,176,598
Մարումներ	(63,438,777)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(12,172,906)	9,176,598
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(15,055,988)	(4,157,705)
Տեղափոխում ստորադաս փոխառությունների կազմից այլ փոխառություններ	26,322,960	(26,322,960)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	4,971,972	1,548,167
Վճարված տոկոսներ	(5,260,982)	(1,267,216)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	127,712,418	27,393,716
հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	126,685,607	36,495,281
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	22,405,950	7,280,620
Մարումներ	(33,524,720)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(11,118,770)	7,280,620
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	13,370,552	4,994,383
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	5,560,007	2,977,669
Վճարված տոկոսներ	(5,590,034)	(3,331,121)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	128,907,362	48,416,832

27 Այլ պարտավորություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	6,204,477	2,452,591
Կրեդիտորական պարտքեր ճանապարհին	2,544,251	1,795,366
Ֆակտորինգի պայմանագրերին վերաբերող ֆինանսական պարտավորություններ	726,794	837,651
Կրեդիտորական պարտքեր	795,497	656,800
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	175,312	152,325
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	434,309	246,338
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	10,880,640	6,141,071
Այլ վճարվելիք հարկեր	1,524,071	1,128,154
Հետաձգված եկամուտ	31,376	29,362
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,555,447	1,157,516
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	12,436,087	7,298,587

28 Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ կենտրոնական բանկին վճարվելիք գումարներ	18,011,594	20,005,910
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	18,011,594	20,005,910

(ա) Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

29 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 116,959 սովորական բաժնետոմսից (2020թ-ին՝ 116,834): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 465 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 320 հազար դրամ) և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չստացվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահովագրումը կամ արժեզրկումը:

(զ) Ճահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2021թ-ին և 2020թ-ին Բանկը շահաբաժիններ չի հայտարարել և չի վճարել է:

(դ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող 19,416,067 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 9,000,204 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 116,936 (2020թ-ին՝ 116,817) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Բանկը չունի նուսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	116,834	116,710
Փետրվարին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	-	124
Մարտին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	125	-
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	116,936	116,817
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	166.04	77.05

30 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան/փորձն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթրես թեստեր առանձին առևտրային պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Դիտարկում

Աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի հիման վրա, որոնք ենթարկվում են բարեփոխման այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Բանկը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը փոխառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը, որոնք կապված են բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերի հետ: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքի ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական ղեկավարամենտը վերահսկում և կառավարում է Բանկի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական ղեկավարամենտը գործառնական սեզմենտ հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխատվության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական ղեկավարամենտը հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱՊԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Բանկը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե նման փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Բանկը հաստատել է քաղաքականություն, որը պահանջում է, որպեսզի 2022թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր սկզբնավորված, լողացող տոկոսադրույք ունեցող վարկերը կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR) ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար և եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքին (EURIBOR)՝ եվրոյով տրամադրված վարկերի համար:

Բանկը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքներին անցման գործընթացը ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Բանկը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («քարտեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ, եթե գործող IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակումը դադարեցվի:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ IBOR բարեփոխումն այն արտարժույթների հետ կապված, որոնցով Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, ընդհանուր առմամբ ավարտված էր: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն Բանկի ֆինանսական գործիքների IBOR տոկոսադրույքների, նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների վերաբերյալ, որոնցով փոփարինվել կամ փոխարինվում են ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները, ինչպես նաև նոր տոկոսադրույքներին անցման գործընթացի կարգավիճակի վերաբերյալ:

Արտարժույթ	Ուղենիշային տոկոսադրույքը նախքան բարեփոխումը	Ուղենիշային տոկոսադրույքը բարեփոխումից հետո	Կարգավիճակը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	SOFR	Ավարտված է
Եվրո	Եվրոյի LIBOR	EURIBOR բարեփոխված	Ավարտված է

2021թ. մարտին Ֆինանսական վարքագծի մարմինը (FCA)՝ որպես Միջմայրցամաքային բորսայի (ICE) կարգավորիչ (LIBOR-ի լիազորված ադմինիստրատոր), հայտարարեց, որ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ֆունտ ստերլինգի, եվրոյի և մեկզարաթյա և երկամսյա տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ԱՄՆ դոլարի համար կամ կդադարի հրապարակվել, կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական: ԱՄՆ դոլարի համար մնացած LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կամ կդադարի հրապարակվել, կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական 2023թ. հունիսի 30-ից հետո:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ և փոխատվության հանձնառություններ

2021թ. ընթացքում Բանկն ուներ հետևյալ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները և փոխատվության հանձնառությունները, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR բարեփոխման ենթակա տոկոսադրույքների վրա.

- հաճախորդներին տրված լողացող տոկոսադրույքով վարկեր՝ ԱՄՆ դոլարի LIBOR, եվրոյի LIBOR, որոնք Բանկի կողմից տրամադրվում են իր գործունեության իրականացման շրջանակում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների չբարեփոխված պայմանագրերի և վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ ներառող պայմանագրերի ընդհանուր արժեքները 2021թ. հունվարի 1-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլարի LIBOR		Եվրոյի LIBOR	
	Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը	Վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը	Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը	Վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը
31 դեկտեմբերի 2021թ.				
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	63,663,436	24,988,330	30,507,900	27,256,345
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	32,345,343	21,590,573	8,889,603	5,341,316
1 հունվարի 2021թ.				
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	77,161,300	23,780,480	25,153,015	17,521,779
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	28,386,325	14,334,492	7,959,231	3,633,996

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների չբարեփոխված պայմանագրերի և վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ ներառող պայմանագրերի ընդհանուր արժեքները 2021թ. հունվարի 1-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Աղյուսակի գումարներն իրենցից ներկայացնում են հաշվեկշռային արժեքները:

հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	
	Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը	Վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը
31 դեկտեմբերի 2021թ.		
Այլ փոխառություններ	79,883,032	79,883,032
Ստորադաս պարտավորություններ	11,163,255	11,163,255
	91,046,287	91,046,287
1 հունվարի 2021թ.		
Այլ փոխառություններ	64,268,980	64,268,980
Ստորադաս պարտավորություններ	31,209,100	31,209,100
	95,478,080	95,478,080

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2021թ.			2020թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.2%	6.4%	2.7%	8.2%	7.1%	3.4%
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.9%	4.7%	-	8.7%	7.7%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.0%	4.8%	-	7.8%	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	7.1%	0.7%	6.8%	3.7%	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	9.2%	-	-	6.6%	3.6%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14.0%	8.1%	6.5%	11.8%	7.9%	6.2%
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	11.4%	8.0%	6.1%	10.8%	7.1%	5.8%
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	15.9%	9.9%	19.1%	12.0%	8.5%	5.9%
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	-	5.0%	5.1%	-	4.8%	4.4%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.2%	2.9%	0.6%	6.3%	2.1%	0.5%
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	7.8%	-	-	5.4%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.0%	4.9%	3.2%	9.5%	5.0%	3.1%
Հաճախորդների ժամկետային ավանդներ	9.3%	3.5%	1.8%	8.8%	3.6%	1.5%
Ստորադաս փոխառություններ	-	6.4%	6.5%	-	3.6%	6.3%
Այլ փոխառություններ	11.0%	2.8%	3.3%	8.0%	3.0%	2.8%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ներքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(610,497)	(461,000)
100 բկ գուգահեռ նվազում	610,497	461,000

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2021թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(212,596)	(307,040)
100 բկ գուգահեռ նվազում	212,596	307,040

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	132,971,234	59,480,233	4,190,504	196,641,971
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,738,543	57,407	-	2,795,950
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,681,858	-	-	5,681,858
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,051,475	-	-	9,051,475
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28,977,049	11,596,034	97,334	40,670,417
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	260,854,673	102,480,675	1,896,971	365,232,319
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	5,617,441	5,042,088	-	10,659,529
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,787,101	4,948,458	-	7,735,559
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	6,434,437	3,289,391	46,912	9,770,740
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,381,348	3,860	36,725	2,421,933
Ընդամենը ակտիվներ	457,495,159	186,898,146	6,268,446	650,661,751
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	44,391	-	-	44,391
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	28,419,464	7,514,023	17,547	35,951,034
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	316,603,478	61,249,209	7,233,377	385,086,064
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	52,266,155	22,791,153	-	75,057,308
Ստորադաս փոխառություններ	11,268,166	16,125,550	-	27,393,716
Այլ փոխառություններ	75,235,761	41,916,172	-	117,151,933
Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ	146,840	-	-	146,840
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,023,165	775,715	10,076	1,808,956
Ընդամենը պարտավորություններ	485,007,420	150,371,822	7,261,000	642,640,242
Չուտ դիրքը	(27,512,261)	36,526,324	(992,554)	8,021,509
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը*	29,854,566	(37,982,700)	8,221	(8,119,913)
Չուտ դիրքը	2,342,305	(1,456,376)	(984,333)	(98,404)

* 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ստորագրել էր մի շարք կարճաժամկետ արժույթային սվոպի պայմանագրեր միջազգային և տեղական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի զգալի գույտ արտարժույթային դիրքը կառավարելու համար:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	156,408,740	22,510,097	4,394,666	183,313,503
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,928,048	87,445	-	3,015,493
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,863,402	-	-	2,863,402
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28,213,458	5,003,217	32,050	33,248,725
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	7,699,295	-	-	7,699,295
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	311,549,981	129,309,804	2,026,516	442,886,301
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	5,069,483	7,734,594	-	12,804,077
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	2,995,076	4,737,101	-	7,732,177
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	7,162,697	3,603,282	10,376	10,776,355
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,807,199	79,843	35,341	1,922,383
Ընդամենը ակտիվներ	526,697,379	173,065,383	6,498,949	706,261,711
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	424,588	-	-	424,588
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	30,251,908	10,012,647	707	40,265,262
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	345,067,858	67,547,624	7,825,550	420,441,032
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	57,571,078	26,959,811	-	84,530,889
Ստորադաս փոխառություններ	34,731,325	13,685,507	-	48,416,832
Այլ փոխառություններ	72,121,984	44,120,072	-	116,242,056
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	857,489	609,531	45,017	1,512,037
Ընդամենը պարտավորություններ	541,026,230	162,935,192	7,871,274	711,832,696
Չուտ դիրքը	(14,328,851)	10,130,191	(1,372,325)	(5,570,985)
Աճանցյալ գործիքների ազդեցությունը	6,724,532	(16,668,860)	21,182	(9,923,146)
Չուտ դիրքը	(7,604,319)	(6,538,669)	(1,351,143)	(15,494,131)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
<< դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	234,231	(760,432)
<< դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(145,638)	(653,867)

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժնի, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկավորման ստորաբաժանման կողմից: 2020թ-ից Բանկը ներդրել է մեքենայական ուսուցման վրա հիմնված նոր սքորինգային համակարգ ապառիկ գնումների պորտֆելի և օնլայն ապառողական վարկերի տրամադրման համար:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ամանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 19-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասուրդները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականություն Պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահանջվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին ապագա պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքտի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտագանցման դեպքում Կորուստը պարտագանցման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտագանցում տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:

2-րդ փուլ Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:

3-րդ փուլ Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտագանգման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտագանգում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով դեկլարացիայի դատողությունից: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանգում տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշերը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

Խմբավորում

Բանկը չունի ներքին վարկանիշային համակարգ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար, որը կարող է օգտագործվել պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականությունը գնահատելու համար: Բանկն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- կորպորատիվ վարկեր,
- հիփոթեքային վարկեր,
- սպառողական վարկեր:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների գծով պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականությունը հետագայում ճշգրտում է ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով թե՛ պարտքի գումարը մեծացնելու հաճախորդի հնարավորությունը առաջիկա պարտագանցման դեպքում և թե՛ հնարավոր վաղաժամ մարումը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտագանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանցման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին հավասար է այդ վարկերի համախառն գումարին:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին որոշվում է նախքան պարտագանցման տեղի ունենալու ամսաթիվը չկատարված պարտականություններով վարկերի ամորտիզացված արժեքի վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանցման դեպքում

Հաճախորդներին տրված 1-ին փուլի վարկերի, ինչպես նաև անհատական հիմունքով ոչ էական 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար, Բանկը պարտագանցման դեպքում կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտագանցման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանցման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները չկատարված պարտականություններով բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտագանցման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում է պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույթով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է չկատարված պարտականություններով վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից ստացված դրամական միջոցներ, երաշխավորողից ստացված դրամական միջոցներ, գրավի վաճառքից ստացված դրամական միջոցներ և այլն): Առանձին վերցված նշանակալի 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար Բանկը պարտագանցման դեպքում կորուստը հաշվարկում է անհատական հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, ներառյալ գրավի իրացումից ստացվելիք դրամական հոսքերը:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի ան

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումները ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:

Պարտքային ռիսկի անը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններում,
- վարկառուի զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- մակրոտնտեսական ցուցանիշների վատթարացումը և դրանց հնարավոր ազդեցությունը վարկառուի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես ապագայամետ տեղեկատվություն օգտագործում է մակրոտնտեսական ցուցանիշներ լայն շրջանակ, որոնցից են՝

- սպառողական գների ինդեքսը,
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- ՌԴ ռուբլի /ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- արտահանման ծավալները,
- ներմուծման ծավալները,
- ՀՆԱ-ի իրական աճը,
- արդյունաբերական արտադրության աճը:

Մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից): Բանկի Պարտքային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի յուրաքանչյուր սցենարում օգտագործված մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները:

	ԱՊԿ սցենար	Որոշված հավանականություն, %	2022թ.	2023թ.
Հիմնական գործոններ				
Սպառողական գների ինդեքս				
	Լավատեսական	20%	102.098	100.998
	Բազային	50%	105.100	104.000
	Վատատեսական	30%	108.102	107.002
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք				
	Լավատեսական	20%	447.299	450.699
	Բազային	50%	496.000	499.400
	Վատատեսական	30%	544.701	548.101
ՌԴ ռուբլու/ՀՀ դրամ փոխարժեք				
	Լավատեսական	20%	9.4893	9.5293
	Բազային	50%	6.8800	6.9200
	Վատատեսական	30%	4.2707	4.3107
Արտահանում, մլն. ՀՀ դրամ				
	Լավատեսական	20%	4,157.81	4,454.81
	Բազային	50%	3,531.00	3,828.00
	Վատատեսական	30%	2,904.19	3,201.19
Ներմուծում, մլն. ՀՀ դրամ				
	Լավատեսական	20%	6,595.91	7,001.91
	Բազային	50%	5,890.00	6,296.00
	Վատատեսական	30%	5,184.09	5,590.09
ՀՆԱ-ի իրական ան				
	Լավատեսական	20%	108.315	108.115
	Բազային	50%	104.200	104.000
	Վատատեսական	30%	100.084	99.885
Արդյունաբերական արտադրության ան				
	Լավատեսական	20%	10.349	8.249
	Բազային	50%	5.500	3.400
	Վատատեսական	30%	0.651	(1.449)

Վերը աղյուսակում ներկայացված բազային կանխատեսումների հետ մեկտեղ (50% հավանականությամբ) Բանկը օգտագործում է նաև ցնցումային մակրոտնտեսական փոփոխականներ ակնկալվող պարտքային կորուստները լավատեսական (20% հավանականությամբ) և վատատեսական (20% հավանականությամբ) սցենարներով հաշվարկելու համար: Այս ցուցանիշները գնահատվում են ակնկալվող պարտքային կորուստների վերջնական ցուցանիշը ստանալու համար: 2020թ-ին Բանկը սցենարների համար կիրառել էր հետևյալ ցուցանիշները. բազային սցենարի 50% հավանականություն, լավատեսական սցենարի 20% հավանականություն և վատատեսական սցենարի 30% հավանականություն:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխառության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	7,533,683	-	7,533,683	(7,533,683)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	7,533,683	-	7,533,683	(7,533,683)	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(18,011,594)	-	(18,011,594)	18,011,594	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(18,011,594)	-	(18,011,594)	18,011,594	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	17,258,217	-	17,258,217	(17,258,217)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	17,258,217	-	17,258,217	(17,258,217)	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(20,005,910)	-	(20,005,910)	20,005,910	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(20,005,910)	-	(20,005,910)	20,005,910	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր» շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Մովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում է ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ, բացառությամբ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, որոնց համար նշված են մարումների ակնկալվող ժամկետները: Այնուամենայնիվ Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի	Հաշվեկշռ. արժեք
							ընդհանուր համախառն գումար	
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,257,681	389,501	15,995,313	2,622,322	36,091,343	6,497,534	62,853,694	56,649,761
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	18,011,594	-	-	-	-	-	18,011,594	18,011,594
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	331,990,455	50,168,337	58,809,736	111,310,877	57,228,465	3,382,112	612,889,982	600,614,296
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	511,974	11,692,803	7,308,512	25,110,565	75,722,295	-	120,346,149	111,074,943
Ստորադաս փոխառություններ	-	479,860	365,880	858,550	10,912,913	26,770,951	39,388,154	27,393,716
Այլ փոխառություններ	24,381,958	9,969,585	11,445,894	32,786,958	53,692,070	5,334,749	137,611,214	127,712,418
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	411,667	84,381	496,048	991,394	6,989,806	15,185,796	24,159,092	12,106,310
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	376,565,329	72,784,467	94,421,383	173,680,666	240,636,892	57,171,142	1,015,259,879	953,563,038
Փոխատվության հանձնառություններ	67,222,556	-	-	-	-	-	67,222,556	67,222,556

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	671,173	9,788,969	2,140,395	10,044,487	27,041,389	8,879,204	58,565,617	55,845,516
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	20,005,910	-	-	-	-	-	20,005,910	20,005,910
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	377,784,438	33,918,155	62,517,276	102,828,820	29,500,256	31,671	606,580,616	598,960,666
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	289,902	1,809,383	9,345,396	13,882,209	92,369,439	-	117,696,329	106,916,313
Ստորադաս փոխառություններ	382,925	246,845	429,396	1,047,523	32,043,921	24,811,934	58,962,544	48,416,832
Այլ փոխառություններ	44,891	2,169,847	25,886,044	24,629,226	81,521,573	2,234,003	136,485,584	128,907,362
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	381,931	78,286	460,217	920,433	6,526,415	16,143,973	24,511,255	11,231,832
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	399,561,170	48,011,485	100,778,724	153,352,698	269,002,993	52,100,785	1,022,807,855	970,284,431
Փոխատվության հանձնառություններ	63,218,127	-	-	-	-	-	63,218,127	63,218,127

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ըստ ավանդատուի պահանջի՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Վերը ներկայացված աղյուսակում այս ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև առանձին ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ մարման ժամկետների:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	12,670,205	15,504,582
1-ից 3 ամիս ժամկետով	24,128,072	22,458,045
3-ից 6 ամիս ժամկետով	34,370,019	28,460,763
6-ից 12 ամիս ժամկետով	89,933,056	72,668,859
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	21,776,667	17,953,453
	182,878,019	157,045,702

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	264,090,145	-	-	-	-	-	-	264,090,145
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	100,781	238,861	2,128,106	5,048,285	707,927	-	-	8,223,960
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	599,712	890,335	6,362,801	4,127,105	36,832	-	12,016,785
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	168,420	9,202,239	25,558,858	18,756,791	-	-	53,686,308
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,142,953	-	244,424	240,070	-	34,705,814	-	43,333,261
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	7,533,683	-	-	-	-	-	-	7,533,683
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	16,142,251	26,281,774	114,696,923	274,659,773	188,505,427	-	11,857,174	632,143,322
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	12,287	-	7,254,082	3,393,161	-	-	-	10,659,530
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	501,240	787,418	3,788,991	12,808,925	1,536,158	-	53,680	19,476,412
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	1,822,319	5,015,987	3,968,694	-	-	-	-	10,807,000
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,649,082	-	10,649,082
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	11,163,102	-	11,163,102
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,326,280	-	1,326,280
Այլ ակտիվներ	3,797,175	154,262	5,718,216	-	-	1,608,482	-	11,278,135
Ընդամենը ակտիվներ	302,142,834	33,246,434	147,892,010	328,071,873	213,633,408	59,489,592	11,910,854	1,096,387,005
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	48,436	3,415	3,415	37,561	-	-	-	92,827
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	18,011,594	-	-	-	-	-	-	18,011,594
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,073,040	386,129	18,478,015	31,798,407	4,914,170	-	-	56,649,761
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	227,912,582	80,205,899	192,026,344	97,842,183	2,627,288	-	-	600,614,296
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	509,715	11,582,804	31,079,421	67,903,003	-	-	-	111,074,943
Ստորադաս փոխառություններ	-	473,725	1,170,804	8,871,702	16,877,485	-	-	27,393,716
Այլ փոխառություններ	24,380,554	10,003,838	43,012,382	47,236,012	3,079,632	-	-	127,712,418
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	278,947	-	649,879	2,218,529	8,958,955	-	-	12,106,310
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	454,831	-	-	-	-	454,831
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	664,044	-	-	-	-	664,044
Հանձնառությունների գծով պահուստ	244,929	-	-	-	-	-	-	244,929
Այլ պարտավորություններ	3,846,937	1,641,858	6,947,292	-	-	-	-	12,436,087
Ընդամենը պարտավորություններ	276,306,734	104,297,668	294,486,427	255,907,397	36,457,530	-	-	967,455,756
Զուտ դիրքը	25,836,100	(71,051,234)	(146,594,417)	72,164,476	177,175,878	59,489,592	11,910,854	128,931,249

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	234,412,812	-	-	-	-	-	-	234,412,812
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	52,946	479,885	1,563,706	6,095,657	1,284,372	-	-	9,476,566
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	32,306	2,492,014	6,638,866	1,961,850	82,965	-	11,208,001
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	4,494,005	11,658,102	23,599,731	11,785,455	-	-	51,537,293
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	1,836,523	-	528,866	-	33,158,420	-	35,523,809
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	17,258,217	-	-	-	-	-	-	17,258,217
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	28,948,628	35,955,332	104,829,225	307,555,342	160,860,344	-	21,725,634	659,874,505
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	30,071	4,899,987	3,349,425	4,524,594	-	-	-	12,804,077
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	297,048	508,848	2,238,398	8,550,502	728,961	-	160,833	12,484,590
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	110,107	4,221,344	7,000,900	-	-	-	-	11,332,351
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,740,536	-	10,740,536
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	10,643,891	-	10,643,891
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	1,028,409	-	-	-	-	1,028,409
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,823,888	-	1,823,888
Այլ ակտիվներ	2,549,148	194,624	6,028,531	-	-	1,841,475	-	10,613,778
Ընդամենը ակտիվներ	283,658,977	52,622,854	140,188,710	357,493,558	176,620,982	58,291,175	21,886,467	1,090,762,723
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	13,465	74,373	8,013	408,561	-	-	-	504,412
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	20,005,910	-	-	-	-	-	-	20,005,910
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	665,161	9,770,834	11,403,483	25,113,016	8,893,022	-	-	55,845,516
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	283,685,459	51,887,128	194,398,418	68,964,206	25,455	-	-	598,960,666
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	201,919	1,367,669	19,282,112	86,064,613	-	-	-	106,916,313
Ստորադաս փոխառություններ	352,429	133,162	35,022	26,278,835	21,617,384	-	-	48,416,832
Այլ փոխառություններ	44,820	1,794,210	47,750,301	77,208,100	2,109,931	-	-	128,907,362
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	2,610,472	-	-	-	-	2,610,472
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	43,445	94,841	394,153	1,853,007	8,846,386	-	-	11,231,832
Հանձնառությունների գծով պահուստ	359,219	-	-	-	-	-	-	359,219
Այլ պարտավորություններ	2,694,114	1,595,189	3,009,284	-	-	-	-	7,298,587
Ընդամենը պարտավորություններ	308,065,941	66,717,406	278,891,258	285,890,338	41,492,178	-	-	981,057,121
Չուս դիրքը	(24,406,964)	(14,094,552)	(138,702,548)	71,603,220	135,128,804	58,291,175	21,886,467	109,705,602

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 31 դեկտեմբերի	118.5%	105.5%
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	110.18%	85.32%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

31 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին դասի կապիտալ	117,695,856	109,740,188
2-րդ դասի կապիտալ	26,136,335	19,383,780
Ընդամենը կապիտալ	143,832,191	129,123,968
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	940,874,175	927,581,125
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	15.29%	13.92%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

32 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	19,626,093	17,191,180
Ոչ ֆինանսական երաշխավորություններ	17,939,675	16,357,723
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	6,716,448	12,085,764
Չօգտագործված վարկեր և վարկային գծով	8,068,230	9,094,265
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	14,872,110	8,489,195
	67,222,556	63,218,127
Արժեզրկման գծով պահուստ	(244,929)	(359,219)

Բացի վերը նշված փոխատվության հանձնառություններից, Բանկն ունի չօգտագործված վարկեր և վարկային գծեր, որոնց օգտագործումը պետք է լրացուցիչ հաստատվի Բանկի կողմից: Բանկը համարում է, որ մնացորդների գծով հանձնառություններ չեն ստանձվել: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները, որոնց գծով հանձնառություններ չեն ստանձվել, կազմում են 22,241,919 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 11,884,119 հազար դրամ):

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	325,743	14,145	19,331	359,219
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	65,457	-	-	65,457
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(125,433)	(4,058)	(60)	(129,551)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	28,085	(8,814)	(19,271)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(397)	397	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4,202)	-	4,202	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(50,482)	-	286	(50,196)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	238,771	1,670	4,488	244,929

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	111,188	3,620	1,414	116,222
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	78,641	-	-	78,641
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(28,812)	(2,068)	(1,414)	(32,294)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(9,674)	9,674	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3)	(1,552)	1,555	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	174,403	4,471	17,776	196,650
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	325,743	14,145	19,331	359,219

33 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ սպազա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

34 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝ «Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ) (48.90%), ՎՋԵԲ (17.74%), ԱՉԲ (13.93%), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» (11.92%) և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ. (7.51%):

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վերջնական վերահսկող կողմ:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	<u>3,139,168</u>	<u>1,799,729</u>

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների դրամային հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	863,356	7.13%	811,902	7.5%
Այլ ակտիվներ	1,697	-	2,331	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	714,739	6.22%	783,339	5.72%
Պարտատոմսեր	1,880,277	5.55%	-	-
Այլ պարտավորություններ	2,100,000	-	855,026	-

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ծախույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	59,241	79,657
Տոկոսային ծախս	(25,453)	(17,183)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Անմիջական մայր ընկերության դուստր ընկերություններ		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
	Միջին արդյունավետ	Միջին արդյունավետ	Միջին արդյունավետ	Միջին արդյունավետ	Միջին արդյունավետ	Միջին արդյունավետ	Միջին արդյունավետ	Միջին արդյունավետ	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	2,216,840	8.97%	2,216,840
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	331	-	331
Պարտավորություններ									
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	10,217	-	188,113	0.00%	84,382	0.00%	1,788,473	0.00%	2,071,185
- Ժամկետային ավանդներ			-	-	52,831	2.2%	408,390	3.50%	461,221
Թողարկված պարտատոմսեր			-	-	768,761	6.86%	710,548	4.85%	1,479,309
Այլ փոխառություններ			4,011,965	3.86%	-	-	-	-	4,011,965
Այլ պարտավորություններ			5,823	0.0%	28	-	-	-	5,851
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հողվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	9,205,743	0.64%	-	-	-	-	9,205,743
Շահույթ/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	4,241	-	-	-	151,121	-	155,362
Տոկոսային ծախս	-	-	(598,548)	-	(17,649)	-	(12,627)	-	(628,824)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-	(47,864)	-	(41,210)	-	(89,074)

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Անմիջական մայր ընկերության դուստր ընկերություններ		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	1,535,715	8.89%	1,535,715
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	364	-	364
Պարտավորություններ									
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	22,369	-	570,317	-	119,459	-	1,012,132	-	1,724,277
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	520,051	5.64%	223,520	3.16%	743,571
Այլ փոխառություններ	-	-	24,812,076	2.68%	-	-	-	-	24,812,076
Այլ պարտավորություններ	-	-	77,936	-	6	-	-	-	77,942
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	5,090,815	1.00%	-	-	-	-	5,090,815
Ծահույթ/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	953	-	-	-	128,393	-	129,346
Տոկոսային ծախս	-	-	(852,535)	-	(40,216)	-	(10,233)	-	(902,984)
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	-	-	-	-	(81,868)	-	-	-	(81,868)

35 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չչափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
2021թ.			
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	673,086,264	673,496,654	410,390
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	53,686,308	51,373,099	(2,313,209)
Ընդամենը	726,772,572	724,869,753	(1,902,819)
2020թ.			
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	696,495,523	695,334,192	(1,161,331)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	51,537,293	51,276,359	(260,934)
Ընդամենը	748,032,816	746,610,551	(1,422,265)

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում նախազված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և ֆիբաված եկամտով այլ գործիքներ	-	8,146,238	-	8,146,238
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	77,722	-	77,722
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(92,827)	-	(92,827)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	474,498	11,542,287	-	12,016,785
	474,498	19,673,420	-	20,147,918

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում նախազված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և ֆիբաված եկամտով այլ գործիքներ	-	9,459,051	-	9,459,051
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	17,515	-	17,515
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(504,412)	-	(504,412)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	978,804	10,229,197	-	11,208,001
	978,804	19,201,351	-	20,180,155

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ թիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման

դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սվոփերի, իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չշրջանառվող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սվոփերի համար:

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրությամբ՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 5.9%-12.1% զեղչման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 9.4%-16.1% զեղչման դրույքները կիրառվում են հանախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

36 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2022թ. մարտի 1-ին Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատեց «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթեդ» ընկերության կողմից լրացուցիչ 62 բաժնետոմսերի գնումը՝ 938,987 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար (մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում էր 465,000 դրամ): Գործարքի արդյունքում Բանկի բաժնետերերի կազմը փոխվեց հետևյալ կերպ՝ «Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ) (48.87%), ՎՋԵԲ (17.73%), ԱՉԲ (13.92%), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթեդ» (11.97%) և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ. (7.51%):

37 Տերմինների բառարան

Հապավում	Սահմանում
IFRS	Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ
ISAs	Առևտրի միջազգային ստանդարտներ
IESBA Code	Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագիրք
IMF	Արժույթի միջազգային հիմնադրամ
CBA	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ
ALCO	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի
FCA	Ֆինանսական վարքագծի մարմինը
ECL	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ
PD	Պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականություն
LGD	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
FVTPL	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող
FVOCI	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող
EIR	Արդյունավետ տոկոսադրույք
SPPI	Միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ
EPS	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ
LTECL	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ
12mECL	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները
POCI	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված
EAD	Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին
SOFR	Ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույք
LIBOR	Լոնդոնի միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
EURIBOR	Եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք